

Archimedův zákon

Veřejné lázně v Syrakusách na Sicílii

Neobvyklé místo k objevení fyzikálních zákonitostí, které mají platnost více jak 2000 let.

A cože to Archimedes objevil?

- **Těleso ponořené do kapaliny je nadlehčováno silou, která se rovná tíze kapaliny tělesem vytlačené. HEURÉKA**
- Na každé těleso, které ponoříme třeba do bazénu, působí voda tak, že ho vytlačuje k hladině.
- Každé ponořené těleso vytlačí stejný objem vody jaký má objem samo.
- Tíha vytlačené vody je rovna síle, která těleso nadzvedává.
- **Co ovlivňuje tíhu vody?**
- Přece množství vody a její hustota! /A ještě $g = \frac{10 \text{ N}}{\text{kg}}$ /

Něco matematiky

- $F_{vz} = V_T \cdot \rho_k \cdot g$
- F_{vz} - vztlaková síla vody
- V_T - objem tělesa
- ρ_k - hustota kapaliny
- g – poměr tíhy a hmotnosti
- Vztlaková síla, působící na ponořené těleso, je tím větší, čím má ponořené těleso větší objem a voda větší hustotu.

Gravitační síla versus vztlaková síla

Potápění těles

GRAVITAČNÍ SÍLA JE VĚTŠÍ NEŽ VZTLAKOVÁ SÍLA

těleso klesá ke dnu

hustota látky, ze které je těleso, je větší než hustota vody

Proč kmen stromu ve vodě plove a kamínek s malou hmotností se ve vodě potápí?

Vznášení se těles

GRAVITAČNÍ SÍLA JE STEJNĚ VELKÁ JAKO VZTLAKOVÁ SÍLA

těleso zaujme polohu někde mezi hladinou a dnem kapalného tělesa

hustota látky, ze které je těleso, je stejně velká, jako hustota vody

Ponorky mohou plout na hladině i pod hladinou moře. Proč je to možné?

Plování těles

GRAVITAČNÍ SÍLA JE MENŠÍ NEŽ VZTLAKOVÁ SÍLA

těleso je částí objemu nad hladinou

hustota látky, ze které je těleso, je menší, než hustota vody

Proč zazátkovaná prázdná láhev plove ve vodě, přestože hustota skla je větší než hustota vody?

Vysvětli, proč neplavec používá vestu s polystyrénovými kostkami?